

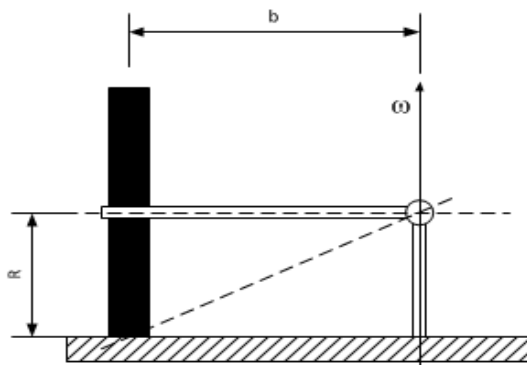
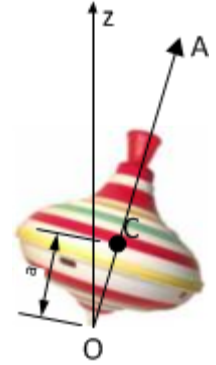
MECHANIKA ANALITYCZNA – LISTA ZADAŃ NR 5

DYNAMIKA RUCHU KULISTEGO CIAŁA SZTYWNEGO

PRZYBLIŻONA TEORIA ZJAWISK ŻYROSKOPOWYCH

1. Oś wału turbiny leży w płaszczyźnie symetrii statku. Wał wiruje z prędkością $n=3000$ obr/min. Ciężar obracających się części wynosi $Q=3$ t, a ich ramię bezwładności $\rho=0.75$ m. Wyznaczyć siły żyroskopowe działające na łożyska wału wiedząc, że statek obracając się dookoła osi pionowej wykonuje 10° na sekundę. Rozstaw łożysk wynosi $a=3$ m.

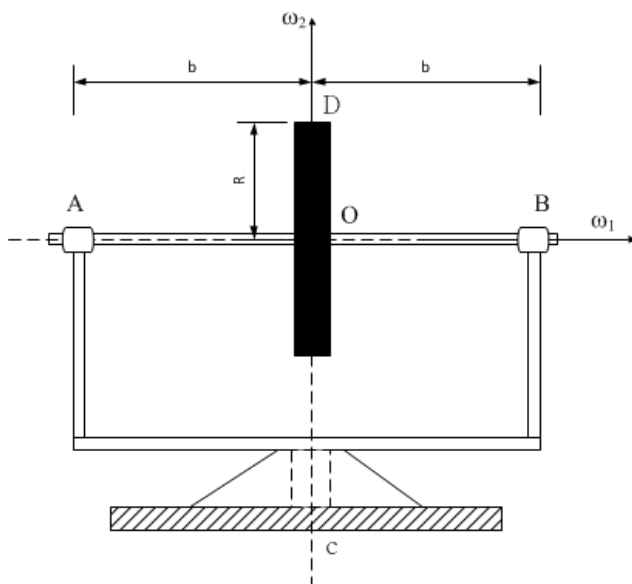
2. Bąk kręci się dookoła osi OA w kierunku zgodnym z ruchem wskazówek zegara wykonując $n=2400$ obr/min. Oś OA odchylna jest od pionu, a jej dolny koniec jest unieruchomiony w punkcie O. Środek masy bąka umiejscowiony jest w punkcie C w odległości $a=25$ cm od punktu podparcia. Wyznaczyć ruch osi bąka OA stosując przybliżoną teorię żyroskopu (przyjmując, że przy bardzo dużej prędkości kątowej ω kręt bąka skierowany jest wzdłuż osi OA i równa się $J\omega$). Dane jest ramię bezwładności bąka $\rho=10$ cm względem osi obrotu.

3. Walec nasadzony na oś obrotu o długości $b=1$ m (ciężar walca $Q=2$ t, ramię bezwładności $\rho=0.4$ m, $R=0.5$ m) przetacza się po poziomej płaszczyźnie. Chwilowa oś obrotu walca przechodzi przez środek odcinka, na jakim styka się on z podłożem. Obliczyć nacisk walca na płaszczyznę, jeżeli walec wykonuje dookoła osi pionowej $n=120$ obr/min.

4. Wagon o ciężarze $Q=50$ t ($r=80$ cm, promień bezwładności $\rho=30$ cm) porusza się jednostajnie z prędkością $V=72$ km/h po łuku (w płaszczyźnie poziomej) o promieniu $R=200$ m. Obliczyć nacisk przedniej osi na szyny, jeżeli rozstaw szyn $b=1.5$ m. Przyjąć, że nacisk na każdą z osi jest jednakowy.

5. Koło o promieniu R i ciężarze Q obraca się dookoła poziomej osi $AB=2b$ ze stałą prędkością kątową ω_1 . Oś AB obraca się dookoła osi pionowej CD przechodzącej przez środek koła ze stałą prędkością ω_2 . Obliczyć reakcje powstałe w łożyskach A i B przyjmując, że koło zamocowane jest dokładnie w środku osi AB .

Prowadzący:

Grzegorz Lesiuk (Grzegorz.Lesiuk@pwr.wroc.pl)